

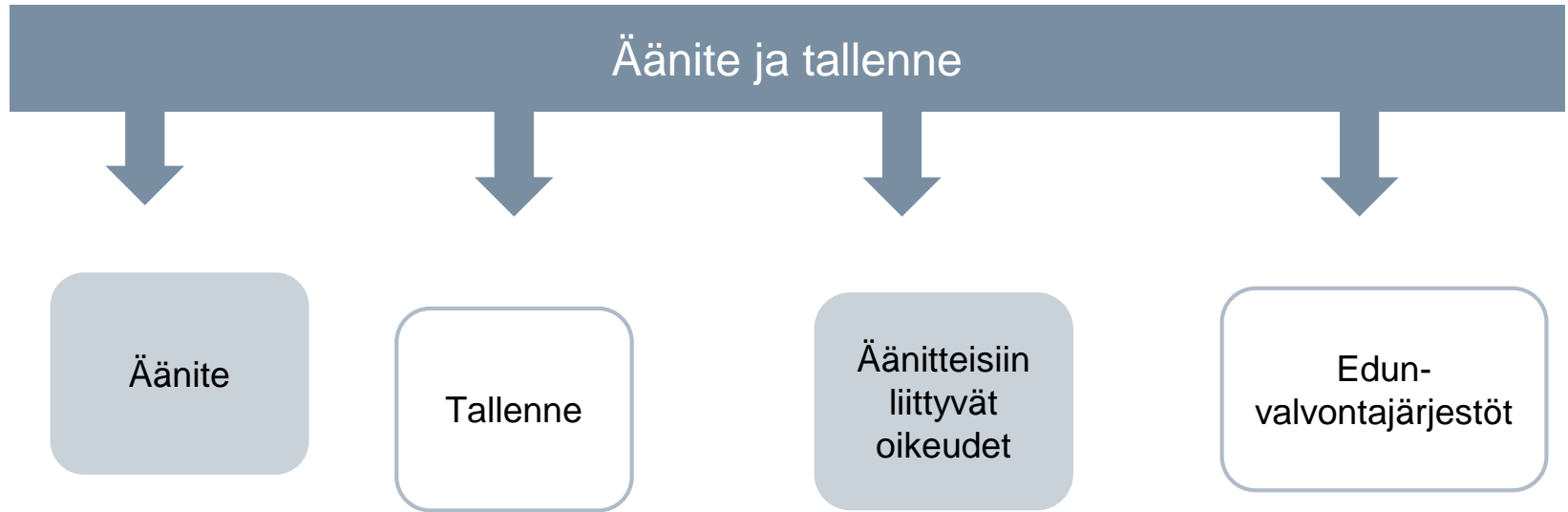

Äänitteet ja tallenteet

Tekijänoikeudet ammatin opetuksessa
Opentekoa.fi

Avainsanat: video, elokuva, tekijänoikeus, YouTube, lähioikeudet, TV-ohjelma, kuvauslupa, Creative Commons, CC, avoimet aineistot, avoimuus, elokuva, OER, oppimISRatkaisu, video, esitysmateriaali, oppimateriaali, muunnelma, kuva, sosiaalinen media, embed code, upottaminen, kuvaruutukaappaus

Sisältö

Mikä on äänite ja mikä tallenne?

Äänitteellä tarkoitetaan tekijänoikeudellisesti tallennetta, joka sisältää pelkkää ääntä. Äänitteellä ei ole laadullisia tai sisällöllisiä vaatimuksia, eli esimerkiksi sateen ropinaa sisältävä tallenne katsotaan äänitteeksi.

Äänitteitä ovat esimerkiksi pelkkää musiikkia sisältävät CD-levyt ja musiikkitiedostot.

Tallenteet, jotka sisältävät äänen ohessa liikkuvaa kuvaa, eivät ole kuitenkaan tekijänoikeuslain tarkoittamia äänitteitä.

[CC-BY-NC-SA Operight](#)

Äänitteisiin liittyvät oikeudet

Musiikin esittäminen alkuperäistallenteelta on sallittua opetussuunnitelman mukaisissa opetustilanteissa ja välitunneilla (ks. tarkemmin [Kuntalupa](#) Teosto ry:n -sivuilta).

Musiikin kopiointi esim. CD-levylle tai lataaminen tietokoneelle opiskelijoille esitettäväksi ei ole sallittua.

Musiikin liittäminen osaksi opetustunneilla tehtäviä opetusvideoita vaatii luvan muusikoilta ja äänituottajilta. CC-lisenssoitua musiikkia voidaan kuitenkin liittää osaksi opetusvideoita.

[CC-BY-NC-SA Operight](#)

Milloin tarvitaan lupa musiikin esittämiseen tai tallentamiseen?

Ansiotarkoituksessa harjoitettavan opetustoiminnan tunneille tarvitaan lupa musiikin esittämiseen.

Ansiotarkoituksella toimivalla opetustoiminnalla tarkoitetaan erilaisia harjoitusyrityksiä kuten esim. koulutusorganisaatioiden hyvinvointiklinikat ja opiskelijakampaamot, Nuori Yrittäjä -yritykset.

Lisätietoja musiikin käyttäjille ja tekijöille

www.teosto.fi

Äänitteiden lähioikeudet

Lähioikeudet ovat tekijänoikeutta lähellä olevia oikeuksia. Lähioikeudellista suojaa saavat mm. esittävät taiteilijat, teoskynnystä ylittämättömät valokuvat sekä kuvataallenteiden tuottajat.

<http://www.tekijanoikeus.fi/lahioikeudet>

Äänitallenteen tuottajan lähioikeudet suojaavat itse äänitallennetta, siis nauhaa, CD-levyä tai digitaalista ääniaineistoa. Haastattelun tuottaneella taholla on lähioikeudet tallenteisiin.

Lähioikeudet antavat tuottajalle yksinoikeuden päättää tallenteen siirtämisestä soittolaitteeseen, sen julkisesta esittämisestä, yleisölle välittämisestä sekä levittämisestä (Toikkanen & Oksanen 2011, 44).

Edunvalvontajärjestöt

Gramex ry on muusikoiden ja musiikkituottajien tekijänoikeusjärjestö.

<http://www.gramex.fi/>

Kopiosto on esittävien taiteilijoiden, tekijöiden ja kustantajien tekijänoikeusjärjestö.

http://www.kopiosto.fi/kopiosto/fi_FI/

Teosto ry on musiikin tekijöiden järjestö.

<https://www.teosto.fi/>

Tehtävä

- Selvitä, minkälaiset tekijänoikeudelliset ohjeistukset organisaatiossanne on opettajien ja opiskelijoiden tekemiin äänitteisiin.
- Miten toimit oikein tekijänoikeudellisesti esim. oppilaitoksen kauneushoitolassa tai kampaamossa, kun haluat soittaa taustalla musiikkia asiakaspalvelutilanteessa?

Lähteet

Operight-hanke. www.operight.fi

Tekijänoikeus. <http://www.tekijanoikeus.fi/tietoa-tekijanoikeudesta>

Teosto. <https://www.teosto.fi/teosto>

Toikkanen, T. & Oksanen, V. 2011. **Opettajan tekijänoikeusopas**. Helsinki:
Finn Lectura Oy.

TEKOA-hankkeessa kerättiin tekijänoikeuteen liittyviä kysymyksiä opettajilta ja opettajaopiskelijoilta lukuvuonna 2014-2015:

- Milloin tehosteääni on muunneltu uudeksi ääneksi?
- Voiko musiikki-cd:tä soittaa opetustilanteessa ?
- Millaista musiikkia voin soittaa luokkatilassa?
- Millaista musiikkia voin liittää digitarinaani?
- Mistä voin löytää musiikkia käytettäväksi opetuksessa?
- Voiko kuunnella nettiradiota/ ulkomaista nettiradiota opetustilanteessa?
- Miten saa käyttää omia cd-levyjä?